

Kielten rikas maailma

Vinkki!
Tehkää itse erilaisia tarinanoppia haluamillanne kuvilla.

1. Valokuvatarinat

Valokuvatkaa ympäristöänne ja keksikää ottamienne kuvien pohjalta tarina. Voitte etukäteen pohtia, millaisia asioita kuvataan (esimerkiksi paikkoja, esineitä tai leluja). Tallentakaa keksimänne tarina esimerkiksi tabletin ääninauhuria hyödyntäen. Vaihtoehtoisesti voitte ensin keksiä sadun ja sitten lähteä kameran kanssa etsimään siihen sopivaa kuvitusta.

2. Esineet tarinoinnin tukena

Kertokaa tarina käyttäen apunanne tarinanoppia, leluja tai mitä tahansa pieniä esineitä. Äänittäkää tarina ja kuunnelkaa se. Kuvittakaa tarina esimerkiksi piirtäen tai tehkää siitä animaatio tai videoteos.

3. Runokirja

Tutustukaa runojen maailmaan ja keksikää omia loruja ja runoja. Äänittäkää runot ja kirjatkaa ne sitten ryhmän yhteiseksi runokirjaksi esimerkiksi Papunetin Papuri -työkalun avulla. Runot voi myös kuvittaa!

4. Suujumppaa!

Harjoitelkaa suujumppaa (esimerkiksi kielen rullaus tai heiluttaminen edestakaisin) ensin peilin edessä ja kuvata sitten jumppahetki videolle. Yksi jumppaa ja toinen voi vaikkapa selostaa, mitä milloinkin tehdään. Tutkitaan videota katselemalla mihin oma suu pystyykään!

Vinkki!

Kootkaa samalla positiivisia asioita vuorossa olevasta lapsesta.

5. Itse tehdyt tunnekortit

Keskustelkaa tunteista ja pohtikaa miltä eri tunteet voivat kasvoilla näyttää. Millainen ilmeesi on, kun olet surullinen tai mitä kasvoille tapahtuu, kun oikein naurattaa? Ottakaa valitsemistanne ilmeistä valokuvat ja tulostakaa ne. Laminoikaa kuvat ja käytäkää niitä tunnekortteina esimerkiksi keskustelujen tukena.

Vinkki!

Kokeilkaa tunteiden ilmaisua myös koko kehoa käyttäen.

6. Sanomalehti tutuksi!

Hyödyntäkää sanomalehtiä monipuolisesti: käytäkää sanomalehtipaperia askarteluissa, etsikää lehdistä asioita (kuvat, kirjaimet, numerot) ja leikatkaa niitä irti tai tehkää uusiopaperia. Sanomalehtien sisällöt tarjoavat monenlaista tutkittavaa. Pohtikaa esimerkiksi mikä on uutinen, mistä tunnistat mainoksen ja millaisia sarjakuvia löytyy. Tehkää lasten kanssa oma sanomalehti digitaalisesti (esimerkiksi Papunetin Papuri -työkalulla tai Book Creator -sovelluksella) tai perinteisesti käsin kokoamalla.

7. Lapset haastattelijoina

Mistä kaikkialta voi saada tietoa? Miettikää, kuka voisi tietää jostakin teitä kiinnostavasta asiasta. Voisiko keittiöhenkilökunta, huoltomies tai varhaiskasvatustyösköön johtaja kertoa teille jotakin mielenkiintoista? Tehkää haastatteluja ja tallentakaa ne esimerkiksi tabletin ääninauhurilla. Sopikaa yhdessä etukäteen kuka kysyy, mitä kysytään sekä mihin tarkoitukseen haastattelut tallennetaan.

8. Viikon tähti

Nimetkää vuorotellen jokainen lapsi viikon tähdeksi. Keksikää yhdessä erilaisia kysymyksiä ja haastatelkaa tähteä. Haastattelut voi äänittää ja kirjata ylös esimerkiksi viikon tähti -taululle tai lapsen kasvunkansioon.

9. Monen muotoiset kirjaimet

Tutkikaa kirjainten muotoja ja muodostakaa niitä esimerkiksi oman kehon avulla, tikuista, langoista, luonnonmateriaaleista tai muovailuvahasta. Kuvatkaa kirjaimet ja hyödyntäkää kuvia eri tavoin. Kirjainkuvista voi koota vaikkapa ryhmän nimen seinälle.

10. Itsetehdyt kuvakortit

Ottakaa kuvia erilaisista asioista ja esineistä. Tulostakaa kuvat ja tehkää niistä kuvakortteja. Kuvakortteja voi käyttää monipuolisesti toiminnan tukena ja uusia käsitteitä opeteltaessa. Tehkää myös sanakortteja kuvatuista asioista, jolloin kortteja voi käyttää muistipelin tapaan.

11. Sukellus tarinoiden maailmaan

Tutustukaa lastenkirjojen ja satujen maailmaan monipuolisesti. Tehkää retki kirjaston lastenosastolle, selvittäkää lasten lempikirjat ja lukekaa niitä yhdessä, kuunnelkaa satuja verkosta tai cd-levyltä sekä tehkää omia kirjoja sadutusta hyödyntäen. Valitkaa yhdessä tarina, jota käsittelette pidemmän aikaa. Voitte esimerkiksi kuvittaa tarinan, tehdä siihen pohjautuvan näytelmän tai animaation.

12. Monta tapaa viestiä

Monilukutaito tarkoittaa kykyä tulkita ja tuottaa erilaisia viestejä tilanteenmukaisella tavalla. Tutustukaa erilaisiin tapoihin viestiä ja miettikää, miten saman viestin voisi kertoa kaverille sanoilla tai vaihtoehtoisesti pelkkää elekieltä käyttäen. Miten kuvista voisi olla apua? Tutkikaa myös ympäristöstä löytyviä symboleja, kuvia ja merkkejä ja pohtikaa niiden merkityksiä. Pysähtykää tienviittojen äärelle tai pohtikaa retkellä millaisia viestejä esimerkiksi bussista löytyy.

14. Pehmo kotivierailulla

Valitkaa pehmolelu, joka kiertää viikonloppuisin vuorotellen kaikkien lasten kodeissa. Pehmo voi matkustaa omassa repussaan mukanaan vihko, jonne lapset yhdessä vanhempiensa kanssa dokumentoivat yhteisiä touhujaan. Vihkoon voi liittää valokuvia, piirtää tai kirjoittaa. Mukana voi kulkea myös digikamera. Viikonlopun jälkeen tutkitaan yhdessä pehmolelun seikkailuja.

Vinkki!

Piilottakaa ohjeet

Aurasma-sovelluksen avulla ryhmätilaan. Aurasma on lisätyn todellisuuden sovellus, jonka avulla kuviin voi piilottaa lyhyitä videoita tai toisia kuvia.

Vinkki!

Mikä muu lastenkirjallisuuden laji inspiroi? Mikä voisi olla teidän juttu?

13. Sanattomat ohjeet

Leikkikää eleohjausta, jossa ideana on vain elekieltä käyttämällä saada toiset liikkumaan ja toimimaan ohjeiden mukaisesti. Aloittakaa yksinkertaisista ohjeista, joissa esimerkiksi ohjataan kaveria liikkumaan tietyllä tavalla (hyppien, ryömien jne.). Tehtävään saadaan lisää haastetta rakentamalla liikuntarata, jossa liikkuminen ohjeistetaan elehtien. Ohjeista voi tehdä liikuntakortteja piirtäen tai valokuvaten.

15. Lapset arvoituksien ratkojina

Tutustukaa dekkareiden maailmaan esimerkiksi Lasse-Maijan etsivätoimisto-kirjojen kautta. Luokaa lukuhetkille tunnelmaa valaistuksen ja rekvisiitan avulla. Pohtikaa tarinan eri vaiheissa, mitä voisi tapahtua seuraavaksi ja luokaa omia teorioitanne mahdollisesta loppuratkaisusta. Leikkikää salapoliiseja ja keksikää omia arvoituksia!

16. Piilotetut kirjaimet

Tehkää QR-koodeja, joiden takaa paljastuu eri kirjaimia ja piilottakaa koodit ryhmätiloihin. Tehtävänä on etsiä piilotetut koodit, avata ne ja kerätä kirjaimet talteen. Tehtävän toinen osa on muodostaa kirjaimista sana tai useampia sanoja käyttäen vain löydettyjä kirjaimia. QR-koodit voivat olla myös numeroituja, jolloin kirjaimet merkitään paperille numerojärjestyksessä ja niistä muodostuu jokin helppo sana.

Vinkki!
QR-koodin taakse voi piilottaa myös vaikkapa tarinan alkuja tai lyhyitä runoja!

17. Meistä on moneksi

Tutustukaa ryhmän lasten moninaisiin kieli- ja kulttuuritaustoihin ja tehkää ne näkyviksi. Tutustukaa eri kieliin kuuntelemalla verkosta kielinäytteitä tai opetelkaa jokin helppo laulu, loru tai toivutus useammalla kielellä. Kootkaa seinälle yksittäisiä sanoja, kuten "kiitos" tai "tervetuloo" kaikilla ryhmässä esiintyvillä kielillä. Hyödyntäkää lasten vanhempien kielitaitoa ja pyytäkää heidät opettamaan teille joitakin sanoja, jotka voi äänittää muistin tueksi esimerkiksi tabletin ääninauhurilla.

Vinkki!
Hyödyntäkää myös Monikielisen kirjaston palveluita ja tutkikaa, löytyykö lukemianne satuja lasten äidinkiellillä. Vinkatkaa lasten vanhemmille saduista.

18. Bee-Bot-tarinat

Tutustukaa Bee-Bot-robottiin (katso Oivallus 79). Tehkää Bee-Botille kuvallinen alusta esimerkiksi eläinkuvia käyttäen. Keksikää lyhyitä tarinoita, joissa esiintyy kuvissa olevia eläimiä.

Esimerkkitarina: *Eräänä päivänä lammas päätti lähteä vierailulle ystävänsä hevosen luo. Matkalla se poikkesi palauttamaan lainaamansa kirjan kanalle. Vierailun jälkeen lammas palasi kotiin.*

Tehtävänä on ohjelmoida Bee-Bot liikkumaan tarinan mukaisesti. Esimerkkitarinassa järjestys olisi lammas-kana-hevonen-lammas.

19. Lapset tiedottajina

Harjoitelkaa tilannetietoista kielen käyttöä laatimalla erilaiset tiedotteet ja kirjeet koteihin yhdessä lasten kanssa. Miettikää yhdessä minkälaisista asioista ja miten haluatte kertoa. Pohtikaa, miten kutsu kevätjuhlaan eroaa retkitiedotteesta. Ottakaa myös mahdolliset kuvat yhdessä.